

Pasningsvejledning

Sisler og klippeegern

Trettenstribet sisel (*Spermophilus tridecemlineatus*) er den mindste af sislerne og kendes ved de karakteristiske rygstriber. Foto: Squamatologist

- 1 Dyreart
- 2 Fuldvoksen størrelse
- 3 Forventet levealder
- 4 Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur
- 5 Særlige pasningsbehov, herunder krav til temperatur
- 6 Stimulering og behov for motion
- 7 Fodring
- 8 Sociale behov
- 9 Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation
- 10 Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel
- 11 Øvrige informationer

1 Dyreart

Spermophilus citellus

Europæisk sisel (European (ground) squirrel, European souslik, plain squirrel)

Spermophilus richardsonii (synonym: *Uroditellus richardsonii*)

Richardsons sisel (Richardson's ground squirrel, flickertail)

Spermophilus tridecemlineatus (synonym: *Ictidomys tridecemlineatus*)

Trettenstribet sisel ((Big horn) thirteen-lined/leopard ground squirrel, striped gopher)

Spermophilus variegatus (synonym: *Otospermophilus variegatus*)

(Rocky Mountain) klippeegern (Rock squirrel)

Egern er gnavere (Rodentia) tilhørende familien Sciuridae, der omfatter over 250 arter af forskellige egern. Sisler og klippeegern placeres i underfamilien Xerinae, der også inkluderer jordegern, præriehunde og murmeldyr.

Sværhedsgrad:
Meget krævende

Kort om dyrene

- 12-35 cm (uden hale), 100-850 g; trettenstribet sisel mindst, klippeegern størst
- Ca. 6-10 år gamle
- Dagaktive
- Voliere min. 5-15 m²; dybt bundlag til gravning (sislerne) og gode klatremuligheder (klippeegern)
- Kan holdes ude året rundt (med frostfrie skjul eller rum); går i vinterdvale
- Kræver gnavemateriale
- Sisler graver underjordiske gangsystemer; klippeegern klatrer godt
- Æder forskelligt plantemateriale suppleret med smådyr
- Lever ofte i kolonier med individuelle territorier; skal holdes flere sammen (kræver god plads og skjul)
- Drægtige i ca. 3-5 uger og føder typisk 4-8 unger
- **Bemærk:** Uegnet som kæledyr

Udbredelse og levesteder

Trettenstribet sisel, Richardsons sisel og Rocky Mountain klippeegern er udbredt i forskellige områder i Nordamerika, og europæisk sisel forekommer naturligt i Europa.

Sislernes naturlige levesteder er typisk prærier, græssletter og enge med lav bevoksning, mens klippeegern lever i tørre, klipperige områder.

Læs mere i afsnit 11.

Denne vejledning omfatter kun de sisler og klippeegern, der oftest findes i privat hold i Danmark.

2 Fuldvoksen størrelse

Afhængigt af art er kropsstørrelsen (uden hale) fra ca. 12-35 cm, og vægten ligger på 100-850 g. Trettenstribet sisel er langt den mindste af de fire arter (ca. 12-15 cm, 100-250 g), mens Rocky Mountain klippeegern er den største (ca. 30-35 cm, 600-850 g). De to øvrige arter bliver 20-25 cm og vejer 200-500 g (europæisk sisel mindst). Vægten kan variere en hel del over året, højest i efteråret lige før dyrene går i vinterhi.

Hos nogle arter (bl.a. Richardsons sisel) er hannerne lidt større end hunnerne. Kønnene kan kendes fra hinanden ved afstanden mellem køns- og endetarmsåbning, der er størst hos hanner, og ellers som voksne ved tilstedeværelsen af testikler hos hanner og 3-6 par dievorter hos hunner.

Trettenstribet sisel er øverst mørk brun, og fra toppen af hovedet ned langs ryggen og siderne til bagkroppen løber 13 skiftevis lyse striber og rækker af lyse pletter (heraf artens populærnavn).

Europæisk sisels pels er gullig til grå med lyse stænk eller små lyse pletter på ryggen. Farven er lysere på hals og kinder, og undersiden er normalt gullig.

Richardsons sisel er brun til grålig øverst og lysere på undersiden. Halen, som ofte ses at ryste en smule (heraf artens engelske populærnavn "flickertail"), er lys i kanten.

Rocky Mountain klippeegern er typisk brun til grålig med lyse grålige stænk. Farven kan dog variere en del mellem individer (afhængigt af underart og område) med nogle meget mørke, næsten sorte.

Sislernes hale er relativt kort og beklædt med kortere hår, og ørerne er ganske små, mens klippeegerns hale er relativt lang og busket, og ørerne større og opretstående. Dette er tilpasninger til deres naturlige miljø, hvor sislerne lever i underjordiske gangsystemer, mens klippeegern primært har deres huler blandt klipper og sten og klatrer meget rundt i terrænet. De små ører hos sislerne forhindrer bedst muligt jord og sand i at komme ind i øregangen, når de graver gange, mens klippeegerns lange hale fungerer som et vigtigt balanceorgan under klatring.

3 Forventet levealder

Der vides generelt lidt om levealderen i naturen for disse egenerarter. Ungedødeligheden hos bl.a. trettenstribet sisel er særdeles høj (op til 90 % for unger under 1 år).

I fangenskab bliver de typisk op til 6-8 år, men under gode, stimulerende forhold op til 10 år. Hunner bliver ofte ældre end hanner.

4 Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

Alle arter er dagaktive, evt. med nogle hvileperioder i løbet af dagen. Sisler graver underjordiske gangsystemer, hvor deres huler, reder og forrådskamre findes. Gangene og hulerne hos trettenstribet sisel går normalt ned til ca. ½ meters dybde (vinterhiet dog dybere), mens Richardsons sisel har store og komplekse gangsystemer ned til flere meters dybde. Klippeegern graver ikke gangsystemer, men har deres huler i revner og sprækker mellem klipper og sten. Rocky Mountain klippeegern ses dog også at grave huller under rødder, buske og sten som hule. Alle arter lever ofte i mere eller mindre faste kolonier med individuelle territorier, hvorfor de skal holdes flere sammen under rummelige forhold.

Fra øverst: Europæisk sisel, Richardsons sisel og Rocky Mountain klippeegern. Sislers små ører gør, at jord bedst muligt forhindres i at komme ind i øregangen ved gravning, mens klippeegernets lange hale bruges som balanceorgan, når de klatrer rundt. Foto: Jan Svetlik, Klaus Rudloff, Geoff Gallice

Uegnet som kæledyr

Sisler og klippeegern egner sig ikke som kæledyr, da de har behov for store, stimulerende anlæg for at trives, og vil stresses af håndtering.

Disse arter holdes bedst i en udendørs voliere, da det giver rigest mulighed for at indrette anlægget med passende underlag og inventar. For 2-3 individer skal anlægget være mindst 5-7 m² for trettenstribet sisel, 10 m² for europæisk sisel, og 13-15 m² for Richardsons sisel og Rocky Mountain klippeegern, dog gerne mere for samtlige arter. Det kan i visse tilfælde være nødvendigt med mere plads, for at individerne kan trives i samme anlæg. For flere individer skal arealet som udgangspunkt øges med ca. 20 % per ekstra voksne individ.

Anlægget skal være lukket ovenfra, sådan at potentielle rovfugle ikke udgør en trussel, dog kan det større Rocky Mountain klippeegern holdes i et åbent anlæg med min. 2 m høje og glatte sider og med inventaret placeret sådan, at de ikke kan klatre/springe ud. For samtlige arter skal anlægget være sikret nedadtil med fliser, beton eller trådned, da såvel sisler som klippeegern ellers er i stand til at grave sig ud. Bemærk ved brug af fliser og beton, at der skal sikres afløb, sådan at bundlaget drænes tilstrækkeligt. Endvidere skal anlægget bygges, hvor grundvandet ligger tilstrækkeligt lavt til, at sislernes underjordiske gange og huler altid forbliver tørre og frostfrie. Anlægget skal placeres på et solrigt område, men der skal også være nogle områder med skygge og læ for regn og vind, f.eks. et halvtag eller buske. Indgangen til anlægget skal være sådan, at dyrene ikke risikerer at flygte ud ved ud- og indgang.

Hos sislerne skal bundlaget bestå af en godt stampet jord, hvor de kan grave og etablere deres gange og huler, uden der er risiko for kollaps, når man bevæger sig rundt ovenpå. Dybden skal være mindst 1 m, sådan at hulerne kan etableres under frostlinjen. Hos Richardsons sisel, der graver specielt komplekse gangsystemer, må bundlaget gerne være endnu dybere. Der kan med fordel anlægges nogle jordvolde, hvori gange også kan graves, mens der også kan suppleres med nedgravede og halmforede redekasser og rør, der sikrer flere lune hvilesteder over vinteren. Hos klippeegern er det ikke nødvendigt med et dybt bundlag, men det skal bestå af jord (evt. med lidt bevoksning), træflis el. lign., så de kan rode rundt heri.

Inventaret kan bestå af sten, klipper, træstammer, buske og andet inventar, der giver gode klatremuligheder (vigtigt for klippeegern og trettenstribet sisel), udkigsposter og skyggemuligheder. Klippeegern skal også tilbydes nogle redekasser, medmindre det øvrige inventar yder gode skjul og huler. Halm/hør skal altid være tilgængeligt for samtlige arter, da de bruger det til at fore deres reder med.

Foderrester og ekskrementer fjernes, og frisk drikkevand gives dagligt. Bunden rives grundigt for ekskrementer et par gange månedligt, mens dele af bundlaget udskiftes efter behov. Hos trettenstribet og Richardsons sisel skal eventuelle forrådskamre så vidt muligt tjekkes for letfordærveligt mad.

5 Særlige pasningsbehov, herunder krav til temperatur

Alle fire arter lever naturligt i områder, hvor kolde vintre kan forekomme, og de kan derfor alle klare at gå ude året rundt, såfremt de har rigeligt lune, frostfrie skjul og hvilepladser i anlægget.

Da alle arter vil gå i dvale ved kolde temperaturer, er det ved udendørs hold vigtigt at give sislerne et tilstrækkeligt dybt bundlag, hvor de kan grave deres frostfrie vinterhi, mens halmforede redekasser (helst nedgravet for sislernes vedkommende) samt rigeligt hør og halm skal være tilgængeligt for samtlige arter. Trettenstribet og Richardsons sisel bygger fødeforråd forud for dvalen, men dette fortæres tilsyneladende først umiddelbart efter, de vågner op af dvalen i foråret.

Dvalen er muligvis med til at stimulere yngleadfærd i foråret, men derudover er den tilsyneladende ikke vigtig for dyrets trivsel. For at undgå at dyrene går i dvale, kan der gives fri adgang til et frostfrit (men uopvarmet) rum.

Som gnavnere har disse dyr rodåbne fortænder, og de skal derfor have rigeligt gnavnemateriale (f.eks. grene fra usprøjtede frugttræer, bøg, birk og pil) for at slide tænderne naturligt.

Sisler skal have et dybt, stabilt bundlag af jord, hvor de kan grave underjordiske gange og huler. Hos især Richardsons sisel må dybden gerne være over 1 m. Klippeegern er dygtige klatrere og skal have rigeligt klatremuligheder i anlægget. Foto: Jason Miles, Erin & Lance Willett

Vinterdvale

Disse dyr går i vinterdvale fra efterår til forår, Rocky Mountain klippeegern og europæisk sisel dog ikke i de varmeste (sydligste) dele af deres naturlige udbredelse.

I løbet af sommer og efterår opbygges fedtdepoter på kroppen, sådan at de kan tære herpå under dvalen.

Under dvalen nedsættes stofskiftet betragteligt (kraftigt reduceret respiration og kropstemperatur), så energiforbruget minimeres.

6 Stimulering og behov for motion

Som de fleste egern er sisler og klippeegern nysgerrige dyr, der gerne undersøger nye ting. Er miljøet ikke tilstrækkeligt stimulerende, kan de risikere at udvikle stereotyp (gentagen) adfærd, der er et typisk tegn på stress og mistrivsel. De kræver derfor et udfordrende og stimulerende miljø for at trives, hvilket indebærer, at sisler kan grave gange og huler i jorden, mens klippeegern kan bevæge sig i et klipperigt terræn.

Gem så vidt muligt forskellige foderemner rundt i anlægget, f.eks. under sten, blandt vegetation, i bundlaget, og i forskellige udfordrende foderbeholdere, som gør, at dyrene skal bevæge sig rundt i anlægget og bruge tid og kræfter på at få fat i føden.

Sisler og klippeegern kan lære bl.a. at komme på kald, men det kræver tålmodighed og jævnlig træning. Træning kan være en stimulerende aktivitet for dyrene og desuden en stor fordel for begge parter ved sundhedstjek og eventuel håndtering. Generelt anbefales dog kun håndtering når strengt nødvendigt, da selv mere tamme individer oftest ikke bryder sig om at blive løftet og holdt fast og vil stresses heraf.

Aktivitetssområdet i naturen varierer meget arterne imellem og afhængigt af køn, årstid, populationstæthed og område. Hos trettenstribet sisel kan det være op til 4 ha (hanners størst), mens det hos Rocky Mountain klippeegern er fra ca. 0,2-8 ha. Alle arter er aktive dyr, der har behov for en del motion og derfor kræver rummelige anlæg, der kan tilgodeses dette. Gravning hos sislerne er helt nødvendigt, for at deres behov tilgodeses, mens klippeegern, der er dygtige og adrætte klatrere, har brug for rigelige klatremuligheder på klipper, sten, buske o.l., for at de får deres behov opfyldt. Trettenstribet sisel klatrer og springer også rimelig godt foruden at være hurtig og adræt på jorden, hvorfor den også bør have klatreanordninger i anlægget.

Sisler og klippeegern kan let blive overvægtige, så hold øje med deres foderstand, og giv dem flere fysiske udfordringer og aktiviteter hvis nødvendigt.

7 Fodring

Alle fire arter spiser primært vegetabilsk føde som frø, græs, skud, rødder, nødder, frugt og bær. Derudover suppleres med forskellige hvirvelløse dyr (f.eks. larver, orme, græshopper, biller), mens føden af og til også inkluderer proteinrige emner som mindre pattedyr, småfugle, fugleæg og/eller ådsler.

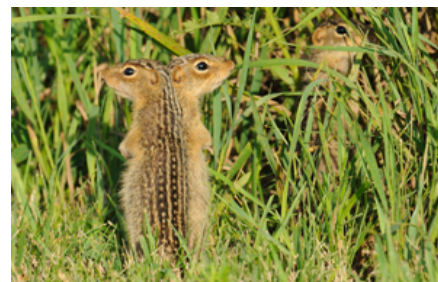
Som grundfoder gives fiberrige foderpiller og grøntpiller suppleret med forskelligt grønt (rodfrugter, urter, græs, spiseligt ukrudt m.v.) og lidt frø (ikke for meget, da det kan være fedende). Frisk hø skal endvidere altid være tilgængeligt som foder. Et par gange ugentligt suppleres med proteinrige emner som forskellige hvirvelløse dyr (f.eks. insekter, orme, larver), daggamle kyllinger, museunger eller hårdkogt æg. Der kan også tilbydes noget proteinrigt universalfoder.

Grene fra frugttræer, bøg og/eller birk (gerne med skud og knopper) skal altid være tilgængeligt som foder og gnavemateriale, og en saltsten og mineralblok skal også gives.

Frugt bør generelt ikke gives, da det typisk har et for højt sukkerindhold og for lavt fiberindhold til, hvad sislers og klippeegerns fordøjelse er tilpasset. Hold også igen med fedtholdige emner, da de meget let kan blive overvægtige.

Vitamintilskud gives i pulverform i passende mængde (afhængigt af produktet) strøet ud over foderet.

Flere arter lever naturligt i mere tørre områder, hvor der ofte ikke er vand tilgængeligt, og væskebehovet er derfor ikke stort. I fangenskab skal der dog altid være frisk vand tilgængeligt enten i flaske (med tud i gnavesikret materiale, dvs. ikke aluminium) eller en fast skål, så de kan drikke efter behov.

Trettenstribet sisel er hurtig på jorden men klatrer og springer også godt, hvorfor de også bør have klatremuligheder. Foto: Janet & Phil

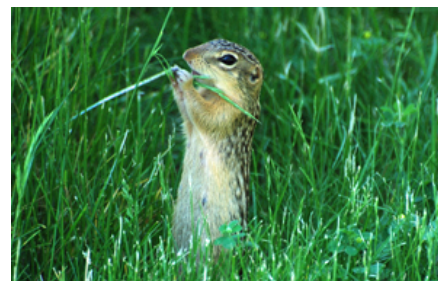
Menneske & dyr

I områder med bebyggelse og landbrug anses flere af arterne ofte som skadedyr grundet deres underjordiske gangsystemer og fordi de æder af afgrøder. Dette på trods af, at de har en gavnlig effekt ved at æde skadelige insekter og ukrudt.

Af denne grund forsøges Richardsons sisel visse steder ofte udryddet ved forgiftning, beskydning, indfangning, og eksplosioner af deres gange.

Visse steder indfanges europæisk sisel ulovligt af lokale sigøjnere til brug i madlavning. Rocky Mountain klippeegern blev også tidligere indfanget som føde.

Richardsons sisel er muligvis bærer af lus inficeret med bakterien, der forårsager pest.

Sisler og klippeegern æder primært planteføde, men supplerer med smådyr. Alle arter har udvidelige kindposer, hvori føde kan opbevares og transporteres. Især hos trettenstribet og Richardsons sisel, der samler vinterforråd, kan kindposerne indeholde særdeles megen føde. Foto: Joshua Mayer

Da de er dagaktive, skal den store fodring ske om morgenen, evt. med lidt foder om eftermiddagen.

8 Sociale behov

Alle fire arter kan i naturen ofte findes flere sammen i kolonier eller større forsamlinger, selvom de af og til også ses at leve solitært. Inden for kolonien har hvert individ (eller par/familiegruppe hos trettenstribet sisel) sit eget territorium omkring reden, som forsvares mod kolonifæller og fremmede individer.

Hos Rocky Mountain klippeegern består kolonien typisk af en dominerende han, flere hunner og evt. flere underlegne og normalt ikke-ynglende hanner, som typisk er fortrængt til koloniens yderkanter. Hos Richardsons sisel er tætblesægtede hunner ofte venligtsindede over for hinanden, mens de er mere aggressive over for øvrige kolonifæller.

Hos alle arter drager kolonifællerne stor nytte af hinanden ved bl.a. at have udkigsposter, der holder øje med eventuelle fjender og giver med et alarmkald (typisk en fløjtelignende lyd) resten af kolonien besked ved tegn på fare. Udover ved forskellige slags vokaliseringer kommunikerer artsfæller med hinanden via duft (områder markeres med duftstoffer), berøring (individer hilser på hinanden ved næsekontakt) og kropsposturer (bl.a. ved brug af halen).

Taget disse sislers og klippeegerns naturlige sociale organisering i betragtning har de et socialt behov, der i fangenskab skal opfyldes ved så vidt muligt at holde flere sammen i samme anlæg. For at de vil trives sammen, kræver det, at anlægget er rummeligt og giver individerne mulighed for at opretholde deres eget territorium omkring deres hule/rede. Sammensætning i en ung alder øger desuden sandsynligheden for, at individerne vil tolerere hinanden.

Sisler og klippeegern bør som udgangspunkt kun holdes med egne artsfæller, da det kan risikere at stresse dem, hvis de holdes med andre dyrearter.

9 Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation

Alle fire arter yngler 1 gang årligt (Rocky Mountain klippeegern dog i visse tilfælde 2 gange) om foråret umiddelbart efter opvågningen fra vinterdvalen.

Hos trettenstribet sisel etablerer hannen i yngleperioden sit territorium over flere hunners områder, og både hunner og hanner parrer sig med flere partnere. Hos Richardsons sisel konkurrerer hannerne aggressivt om hunnerne. Hunner hos Rocky Mountain klippeegern parrer sig normalt kun med den dominerende han i kolonien, mens den dominerende han parrer sig med flere hunner i kolonien. Hos denne art involverer parringsseancen ofte, at hannen jager hunnen rundt forud for selve parringen, der typisk foregår i hunnens hule. Sislernes rede er under jorden, mens klippeegern bygger en rede i beskyttede hulrum, revner og sprækker i klipper, under sten og stammer.

Drægtighedsperioden varierer mellem ca. 22 og 35 dage afhængigt af art (kortest hos Richardsons og europæisk sisel; længst for Rocky Mountain klippeegern), og kuld størrelsen er op til 9-10 unger, dog typisk mellem 4 og 8 (Rocky Mountain klippeegern færrest).

De nyfødte unger er nøgne og blinde og vejer ca. 5-12 g. Ungerne bliver i reden, indtil ca. 4-5-ugers-alderen for sislerne og 8-ugers-alderen for Rocky Mountain klippeegern. I ca. samme alder (evt. lidt senere for Richardsons sisel) fravænnedes de mælken.

Kønsmodenhed optræder generelt for alle arter i ca. 1-års-alderen, og de er dermed i stand til at yngle i følgende sæson i foråret efter vinterdvalen. Hos Rocky Mountain klippeegern ses dog i mange tilfælde, at ungerne først yngler som knap 2-årige, hvor de også først er helt fuldvoksne. Hos denne art fortsætter unger op til 5-måneders gamle at bo i moderens hule eller tæt herpå, og kønsmodne hanner vil normalt

Sisler og klippeegern lever ofte i grupper, og skal så vidt muligt holdes flere sammen. Artsfæller kommunikerer blandt andet ved forskellige vokaliseringer. Foto: Klaus Rudloff, Jenn

Hos Rocky Mountain klippeegern parrer gruppens dominerende han sig med flere hunner. Forud for en parring jager han ofte hunnen rundt. Foto: Jasper Nance

Status i naturen

Europæisk sisel anses som sårbar (IUCN: Vulnerable), da bestanden er stærkt reduceret og den flere steder er regionalt uddød. Tilbagegangen skyldes tab af levesteder, bl.a. fra omlægning af græssletter til landbrugsområder og skov.

Vær sikker på altid kun at anskaffe opdrættede egern.

sprede sig længere væk fra moderen end hunnerne for at etablere sin egen koloni med ubeslægtede hunner.

Generelt skal avl mellem beslægtede individer helt undgås for ikke at få indavlet afkom.

10 Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel

Sisler og klippeegerns pels kan mellem vinter og sommer se pjusket ud – dette er helt naturligt, når de smider vinterpelsen.

Diarré kan forekomme, især ved for hurtige og drastiske foderskift og ved for vandholdig føde. Sørg derfor altid for, at eventuelle skift mellem fodertyper sker gradvist.

Kraftige og pludselige temperaturudsving og træk kan resultere i forkølelse med symptomer i form af bl.a. nysen og udfåd fra næseborene. Undgå derfor at flytte dyrene mellem meget varme og kølige steder. Ved symptomer på forkølelse skal dyrlægen kontaktes for evt. at igangsætte behandling.

Rigeligt gnavemateriale er helt nødvendigt for, at egerens tænder ikke bliver for lange. Forvoksede og skæve tænder kan betyde, at dyrene ikke kan indtage tilstrækkelig føde eller har smerter herved.

En knoglesygdom forårsaget af D-vitaminmangel kan forekomme hos egeren, der er afskåret fra direkte sollys. I værste fald kan det betyde anormal knoglevækst og uprovokerede knoglebrud. Det er derfor meget vigtigt, at dyrenes anlæg, ude som inde, belyses med naturligt sollys eller tilsvarende belysning.

11 Øvrige informationer

Udbredelse i naturen

Af de nordamerikanske arter har trettenstribet sisel den største udbredelse fra det sydcentrale USA til det sydlige Canada. I den nordlige del af denne udbredelse forekommer Richardsons sisel fra det centralnordlige USA til sydlige Canada. Rocky Mountain klippeegern har den sydligste udbredelse af de tre, fra det centrale Mexico til det sydvestlige USA.

Europæisk sisel lever i det centrale og østlige Europa fra det nordlige Grækenland til det sydlige Polen og Tjekkiet. Udbredelsen afbrydes i midten af bjergkæden Karpaterne i Østeuropa. I Polen er arten blevet genintroduceret efter regional uddøen.

Naturlige levesteder

Sislernes naturlige levesteder er typisk prærier, græssletter og enge med lav bevoksning, men de kan også findes andre steder med et passende jordbundslag, hvor de kan etablere deres underjordiske gangsystemer, heriblandt i parker, haver og opdyrkede områder. De undgår generelt tætbevokset skov. Europæisk sisel forekommer ikke i våde, fugtige områder eller landbrugsområder. Som resultat af fældning af skove til brug som landbrugsområder har trettenstribet sisel fået flere passende levesteder og har dermed udvidet sin udbredelse fra det oprindelige. Klippeegern lever i tørre, klipperige områder og undgår tæt skov. Arten kan også findes tæt på mennesker.

Flere informationer

For kontakt til praktikere forhør dig hos Dansk Primat Sammenslutning – Foreningen for Exotiske Pattedyr (www.aber.dk). Derudover kan der læses mere om egeren og deres hold i bogen "Egern" af Michael O. Jørgensen (Atelier, 2007). For anskaffelse af volierer til egerhold kan bl.a. kontaktes Randers Volieren (www.voliere.dk).

Anskaf sunde dyr

Anskaf altid kun sisler og klippeegern, der er sunde og raske, og som altid har været holdt under gode, stimulerende forhold, så de har udviklet en naturlig adfærd.

Sundhedstegn er en tæt, blank pels, blanke øjne, og at der er tørt og rent ved snuden og under halen.

Dyrlæger med viden om egeren

Relativt få dyrlæger i Danmark har speciel viden om egeren.

Forhør dig hos Dansk Primat Sammenslutning – Foreningen for Exotiske Dyr.

Europæisk lovgivning

Europæisk sisel er opført på liste 2 i Bernkonventionen (beskyttelsen af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder), hvilket betyder, at arten er strengt beskyttet i naturen.

Denne pasningsvejledning er udarbejdet af Dyrenes Beskyttelse i samarbejde med Dansk Primat Sammenslutning – Foreningen for Eksotiske Pattedyr. Beskrivelserne er dermed et udtryk for, hvordan vi mener, arterne bør holdes, således at deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov opfyldes. Der tages forbehold for, at arterne kan holdes på andre velfærdsmæssigt forsvarlige måder end dem beskrevet. Ligeledes tages forbehold for, at ny viden om arternes biologi og erfaringer med deres hold kan foreligge efter udarbejdelsen af denne vejledning.

1. version. December 2013